ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 109 ՏԱՍՆԵԻԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Չորեքշաբթի 21 Յունիսի 1895 Չորեքշաբթի 21 Յունիսի ՏԱՍՆԵԻԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 109

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամիսը՝ 6 րուբլի, երեք ամիսը՝ 3 ր. 50 կ. ամիսը՝ 1 ր., հատով՝ 5 կ.
Բաժանորդ վրան են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը:

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція «Норъ-Даръ» կամ Tiflis Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը: Յայտարարութիւններն ընդունւում են ամեն լեզուներով Յայտարարութիւնների գառին 2 կ., բնկլամների համար կրկնապատիկ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հայոց գործերը։
Զարչարանքն Թրքական բանտերուն մէջ։
Թիւրքիայի դրութեան առթիւ։
Մի օր Սեպաստացւոյ պանդուխտ Հայաստանցիների մէջ։
Քրոնիկոն.— Նաթայինգործերը։ Թիֆլիսի ջրանցքը։ Իտալա-պարսկական երկաթուղի։ Առեւտրական դրոյցներ։ Արեգակի խաւարումն։ Փիլիսիական տուրքերը։ Խեղուդի Պարսկաստանում։ Սիմֆերոպոլից։ Օքրոպակերից։ Անանիա եպիսկոպոսի յամառութեան առթիւ։ Երևանից։ Սերգէյ Ատաւա։
Նմմանուէլ Մահտեսեանցի պատկառանդէսը Սիմֆերոպոլում։
Թղթակցութիւններ.— Նամակ Թիւրքիայից—Կ. Պոլսոյ։
Զանազան.— Սկանդալ և տուր ու դմփոց Իտալական պատգամաւորների ժողովում։ Քաղաքական լուրեր։
Հեռագիրներ։
Բանասիրական.—Մի խօսք ու մտածի և կոյր օրիորդի կենսագրութիւնից։
Տեղեկատուութիւններ։
Յայտարարութիւններ։

ՀԱՅՈՑ ԳՈՐԾԵՐԸ

—

Կ. Պոլսից, յունիսի 18-ից «Ռուս. հեռ. գործ.»-ը հեռագրում է մեզ.

«Ասում են, որ Բ. Դուռն Պետերբուրգի նախկին դեսպան Շաքիր փաշային կանդիատաս է առաջարկել ընդհանուր-նահանգապետի պաշտօնի համար Հայաստանում։ Հաւատացնում են, որ այդ ընտրութիւնը հաւանութիւն չին տուել Ռուսիան, Անգլիան և Ֆրանսիան, որովհետև Շաքիր Փաշան է կազմակերպել քրդական գնդերը, որոնց դէմ յաճախ ծանր և բաւական հիմնաւոր մեղադրանքներ են յարուցել քրիստոնեայ բնակիչները։ Բ. Դուռը Շաքիր-փաշային կանդիատաս առաջարկելն արդարացնում է նրանով, թէ նրա հեղինակութիւնը կազդէ քրդերին և դրանով նրանց ու քրիստոնեայ բնակիչների միջև տեղի ունեցող ընդհարումների առաջը կառնուի։ Թժուար թէ ընդունուի այն պայմանը, որով առաջարկւում է Շաքիր-փաշայի մօտ նշանակել պետութիւնների վստահութիւնը վայելող մի պաշտօնեայ։ Թրքական լրագիրների ասկով, Շաքիր-փաշային կըյանձնուի միքանի գաւառների վերահսկողութիւնը Փոքր-Ասիայում։

ԹԻՒՐՔԻԱՑԻ ԴՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ *)

—

(Münchener Allg. Zeit.» № 163)

—

Ահա այս է այս օրուայ դրութիւնը, որ Թիւրքիայում այժմ տեղի ունեցող դէպքերը դիւրութեամբ հասկանալի է կացուցանում։ Եթէ Թիւրքիայի պետական մարդիկ պարզ տեսնէին և ընդունակ լինէին տէրութեան դրութիւնն ըմբռնելու, նրանք կըխոնարհէին անհողոպրելիի (անհրաժեշտութեան) առաջ և լիջութեամբ կըփորձէին մի համաձայնութիւն կայացնելու մահմեդական և քրիստոնեայ ժողովուրդների միջև, փոխանակ դրա հակառակը գործելու, ինչպէս այդ ապացուցանում են Հայաստանում տեղի ունեցած անցքերը։

Ի հարկէ այդպիսով Թիւրքիան մի իսլամական պետութիւն լինելուց դադարած կըլինի և հետզհետէ քրիստոնէականի կըվերափոխուի։

Դրանով Թիւրքիան նոր կեանքի թարմ ոյժ կըստանայ և նորից կըծաղկի։ Բայց պետական Թիւրք իշխանաւորներից կարելի չէ յուսալ, որ նրանք այդ խելքի գան, ուստի դեռ բաւական ժամանակ արևելեան խնդիրը իբրև մի մեծ վտանգ կըմնայ Եւրոպայի համար։

Բայց այդ խնդրին մի վերջնական լուծումն տալու միջոցին քաղաքական հաւասարակշռութիւնը խաղալ ճանապարհով թէ արիւնհեղութեամբ պիտի վերականգնուի—ով կարող է այսօր ասել։

Որովհետև Թիւրքիան իբ նեղքին դրութեան չնոյնիսկ այլևս անկարող է յարձակողական (aggressive) քաղաքականութեամբ զբաղուելու, մնում է մեզ հաշուի առնել միայն նրա պաշտպանողական (defensive) ոյժը։ Այդ բանը ինչպէս Անգլիայի, նոյնպէս և եռապետական դաշնակցութեան համար մեծ գին ունի. դա ապահովացնում է Եւրոպայի արևելեան կողմը քաղաքական կշռի հաւասարակշռութիւնը։ Ուրեմն Թիւրքիայի ուժերի տկարացումը այն չորս պետութեան վնասել է նշանակում, ինչպէս օսմանեան կայսրութեան զօրանալովը, նրանց ոյժն է աւելանում։

Ուժեղացած Թիւրքիան մի չատ կարևոր գործոն (ֆակտոր) է Եւրոպայի ընդհանուր քաղաքականութեան համար։ Բայց Թիւրքիայի զօրացումն արմատական կերպով կարող է տեղի ունենալ միմիայն նեղքին տարածայնութեան վերացմամբ, քրիստոնեայ բնակիչների զօրացումը հակառակ մահմեդականների, առանց որ քրիստոնեաները պետութեան պահպանութեան կոչուելն, Թիւրքիայի տկարացումն է բուն ամենակորստաբեր նշանակութեամբ և աւելի մօտենում է միայն երկրորդ սպառուած ճգնաժամը, որովհետև քրիստոնեայ տարրը միշտ քաջալերութիւն է տանում կարելոյն չափ չսպասելու այդ ճգնաժամը։

Իսկ քրիստոնեայ բնակիչներին այսուհետև էլ պետական գործերից, ծառայութիւններից, պաշտօններից հեռու պահել և նրանց գործ դնել իբրև կըթան կենդանի մահմեդականների համար—դա մի այնպիսի անմտութիւն է, որ խելագարութեան է մօտենում։

Թիւրք պետական մարդկանց տպաւորել հարկաւոր համաձայնութիւնն կայացնելու, ինչպէս և մի կանոնաւորուած վարչութիւն մտցնելու պետութեան մէջ, պէտք է որ այդ չորս պետութեան (Անգլիայի, Գերմանիայի, Աւստրիա-Ունգարիայի և Իտալիայի) քաղաքականութեան հիմնաքարը լինի Ռակեդջիւրի ափերում։

Պետութեան բոլոր հպատակների (քաղաքացիների) հաւասարութիւնն օրէնքի առաջ, առանց լեզուի և դաւանութեան խորութեան—դա կազմում է նոր ժամանակի պետութեան հիմքը։ Կամ Թիւրքիան էլ այդ սկզբունքը գործ է դնում, կամ ինքնէ իր մահուան դատավճիռը արձակում։

Եթէ նա այսուհետև էլ քրիստոնեաների հաւասարութիւնը չի ընդունիլ, կըմերժէ, այդպիսով նա սաստկացնում է տարբերարի մահմեդականների և քրիստոնեաների միջև թշնամական յարաբերութիւնը, և պատերազմն այդպիսով աւելի երկիւղալի է դառնալու։

Կամ այդպիսով ներքին կռիւ կըբացուի (մահմեդականները և քրիստոնեաները միմեանց հետ կըկռուեն), և այդ դէպքում, քրիստոնեաները քաղաքակիրթ ազգերի ջերմ համակրութիւնների և բարոյական աջակցութեան վրայ կարող են ապահովութեամբ վստահիլ, կամ թէ քրիստոնեաները կ'ապստամբեն տէրութեան ամեն կողմերում առաջին պատերազմի դէպքում, որ կըմղէ Թիւրքիային մի որևէ օտար պետութեան դէմ։ Ամեն տեղ կայ բաւականաչափ բռնկող նիւթ, Կրետէ, Մակեդոնիա, Ալբանիա, Սիրիա, Հայաստան։

Երկու դէպքն էլ իսլամի համար կործանիչ են։

Քրիստոնեաների և մահմեդականների մէջ ներքին կռիւը անխուսափելի է, վաղ թէ ուշ, առաջ կըբերէ քրիստոնեայ տէրութիւնների միջամտութիւնը, ինչպէս որ այդ լիովին ապացուցանում են 1820 ի յունական ապստամբութիւնը և 1860-ի քրիստոնեաների կոտորածը Սիրիայում։

Բայց թէ ինչ է նշանակում մի որ և է օտար տէրութեան իրական միջամտութիւնը արդի հանգամանքներում և թէ ուր կը հասցնի,—այդ այնքան անկասկածելի է, ինչպէս որ մի որ և է օտար պետութեան դէմ Թիւրքիայի կողմից վարած նոր պատերազմի հետևանքը Թիւրքիայի բաժան բաժան անելն է լինելու։

(Կը շարունակուի)

ՄԻ ՕՐ ՍԵՊԱՍՏԱՑԻ ՊԱՆԴՈՒԽՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԻՆԵՐԻ ՄԷՋ

—

(«Նոր-Դար»-ին Սեպաստացւից)

—

Սեպաստացւում ամեն երկրից եկած հայ գաղթականներ կան, որոնց թիւը 5—600 հոգուց աւելի է։ Սրանց մեծ մասը նաւերի և նաւահանգստի վրայ հասարակ բեռնակրութեամբ է պարապում, իսկ փոքր մասը գինու առուտրով և մանրավաճառութեամբ։ Այստեղի հայաստանցի բոլոր գաղթականութեան մէջ լաւ անուն ունին Էրզրումցի զայֆաճի Աբրահամն ու իւր եղբայրը, որոնք իրենց կարօտ հայ եղբայրներին միշտ օգնում են և մխիթարում ամեն կերպ։ Երկու խօսքով պատմեմ զայֆաճի Աբրահամի սրճարանում իմ ստացած տպաւորութիւնները, որ ընթերցողի համար կարող է հետաքրքրական լինել։

Առաւօտեան 5 ժամին, պաշտօնական գործով եկել նստել էի Աբրահամի սրճարանում և մինչև որ մի բաժակ թէյ կըխմէի, հետզհետէ եկան ճանճի նման լսուեցան սրճարանի ընդարձակ սենեակը։ Ել և մուտք ունեցողներից իւրաքանչիւրի հայրենիքի, ապրուստի, կեցութեան և գաղթականութեան պատճառների մասին մանրամասն հարց ու փորձ արի և լսեցի միևնոյն սիրտ մաշող թրքական անլուր գազանութիւնների մասին, ինչոր ամեն օր կաշղում ենք հայ և օտար թերթերի մէջ։ Փոքր ինչ մխիթարեցի նրանց, թէ տխրութեան ժամերից յետոյ կըգան ուրախութեան և մխիթարութեան օրեր. չարչարանքներով և տանջանքներով մեռնելուց յետոյ, յարութեան և կենդանութեան օրեր էլ կան, որ միայն հաւատով, յուսով և սիրով ապրողները պիտի տեսնեն... Առաւօտեան ժամը ճիշտ 10-ն էր, որ պանդուխտ հայաստանցիները խումբ-խումբ եկան լցուեցան սրճարան, մօտիս նստողը միւսի ծանօթացնում էր ինձ.

—Սա ալ մեր Սահֆենսըլն է, խընդրեմ ծանօթ եղիք ասոր հետ։

Ապշած հարցնում եմ խօսակցիս.

—Եղբայր պատուական, չէ որ սա հայ է, ինչու՞ հայ անունը թողած, կոչում էք սրան Սահֆենսըլն և ալ է Սահֆենսըլնը, խնդրեմ ասէք ինձ։

—Սահֆենսըլնը անգլիացի հայասէր, ճարտարախօս մարդ մըն է, որ մեր Հայոց դատը կըպաշտպանէ, մինչէ մենք չդիտենք։

Հետաքրքրութիւնից չարժուած, կըրկին հարցնում եմ.

—Ախր դուք հասարակ բանուորներ էք, որտեղից գիտէք հայասէր անգլիացու անունը։

—Վահ, հապա մենք ամեն օր հայ խոշէր (լրագիր) չենք կարդար։

Այդ միջոցին ներս մտաւ մաքուր հագնուած, վայելչակազմ մի հայ մարդ և ժպտադէմ ուղղելով իւր քայլերը դէպի ինձ, ասաց։

—Վաղուց լսած էինք ձեր հրամանքիդ անունը և կուզէինք ձեզի տեսնել, չատ ուրախ ենք, որ այժմ ձեզի տեսնելու արժանացանք։

Խեղճ մարդը դեռ ևս իւր խօսքերը չէր վերջացրել, երբ աչ և ձախ կողմից ամենքը միաբերան սկսեցին պոռալ։

—Ադ ալ մեր կայսեռակեր Թըրըլն է, զդույշ եղէք, զդույշ այդ գաւաճան և թրքասէր մարդէն։

Ժողովրդի ստորին խաւերի մէջ դըստեւելով, ճչմարիտ ասած, ես իմ ականջներովս լսածներին չէի հաւատում, ուստի՝ նորից հարցնում եմ։

—Ո՞վ է այս Թըրլըն, որին դուք կայսեռակեր և գաւաճան էք անուանում։

—Ամերիկացւոց դեսպանն է Թըրլը, որ մեր հայրենիքում և առաջին Սուլթանէն կայսեռուած է և Հայոց արդար դատը չի պաշտպանէր, ազգը համար ալ, չաբանիը մէյմը Սուլթանի պալատը ճաշի կըհրաւիրուի։

—Է՛հ, եղբայրք, ո՞վ ասաց ձեզ և որտեղից էք լսել ձեր այդ պատմութիւնները։

—Ո՞վ պիտի ըսէ, մենք ամեն օր «Նոր-Դար» կըկարդանք, մանաւանդ Կ. Պոլսէն գրողին նամակները մեր հրատարակութեան վրայ մահլամ (սպեղանի) կըդնէ, մեր պապակուած բերանները առնոյշ վարդաջրով կըզովացնէ։ Այս խօսքերը դեռ չէին վերջացրել, մէկ էլ տեսնեմ ձախ կողմից, մի բարձրահասակ մարդ խոր սրտից հառաչելով ասաց։

—Ա՜խ մըր Մչու Սուլթան սըր Կաբապատ լէ դիննայ, վայ մըր դարդեր, մըր քաշած զուլումաթներ (չարչարանքներ) զըմեն սև օրեր, որ մենք ղօր ու գիշեր կըքաշենք անկուշտ զապթիաներու և անօրէն քրդերու ձեռաց, ո՛չ մէկ մարդ չէր դիննայ, ամա Թըլֆիզու գաղէգա «Նոր-Դար» գրից ըմեն Թէ, ի վըր ըլխարհի բլթաւն ոշըէ ո՜չիչ Լամա, (յայտնեց մեր ցաւը իսկական դրութեամբ) իդոր խոզուն սապող էղնիմ, մըռնիմ իդոր արևուն։

Բազմաչարչար, անբաղդ Մչեցին, իւր անարուեստ գեղջուկ բարբառով, որքան դառն ճշմարտութիւններ է յայտնում, նրա զգացմունքը սուրբ է և մաքուր, նրա պարզ հոգու մէջ չկայ կեղծիք, չկայ նենգութիւն, ինչոր զգում է հոգով, նոյնն ասում է իւր բերանով, այն էլ իւր սիրելի վէրնիչ հեռուս, աշխարհիս մի հեռաւոր անկիւնում։

Ներս մտաւ մի ծերուկն հայ պանդուխտ և ձեռքերը կըծքին դրած՝ դըխուխ տուեց ինձ, իսկոյն ամեն կողմից, ուրախ-ուրախ ծիծաղելով, ասացին։

—Ասալ մեր Գլադստոնն է, իւր հըզմարտախօսութեան համար՝ ասոր անունը Գլադստոն դրած ենք։

Ես այդտեղ տեսայ զարահիսարցիներ, էրզրումցիներ, սղերդցիներ, բայբուրթցիներ, թոզաթցիներ, սըվազցիներ, վանեցիներ, մչեցիներ, ակնցիներ և այլն, Պարսկաստանից՝ սալմաստցիներ, խոյեցիներ և հին-նախիջևանցիներ, որոնք պարապում են բեռնակրութեամբ և մանր մունր առևտուրով։ Ամենքն էլ իրենց չարքաշ նեղութիւնները սիրով են տանում և օրէցօր անպատմելի ուրախութեամբ անհամբեր սպասում են աւետաւոր լուրին, երբ իրենց հայրենի երկրում կարդ ու կանոն կըհնկի, երբ ամեն մարդ իւր հալալ վաստակի տէրը կըլինի և երբ արդարութիւն և խաղաղութիւն կըտիրէ Հայաստանում...

Ճանապարդ։

Սեպաստացի, 4 յունիսի։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Մեզ գրում են Բագուից, որ նաֆթային գործերը չատ լաւ են առաջ գնում. կերոսինը սովորականից երկու անգամ աւելի է արտահանւում դէպի Բաթում։ Անցեալ չաբաթ Նէլախի կամուրջը վերնասած լինելու պատճառով երկաթուղու ապրանքակիր գնացքների երթեւեկութիւնը դադարած էր, բայց այժմ կամուրջը չինուած է և ահագին քանակութեամբ կերոսին է ճանապարհուում դէպի Բաթում։

—

Թիֆլիսի ջրանցքը հենց սկզբից ցաւ դառաւ քաղաքի թէ վարչութեան և թէ բնակիչների համար։ Քաղաքային տեխնիկը դեռ 1892 թուին մատնանիշ էր լինում այն հանգամանքի վրայ, թէ ի նկատի պիտի ունենալ, որ ջրանցքի խողովակները կըլցուեն տիղմով, որն արդելք կըլինի ջրի մատակարարման, և թէ անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռք առնել, որ այդպիսի դէպքում ջրի մատակարարման անխափան չարունակութիւն տրուի։ Այժմ, ինչպէս երևում է քաղաքային ինժեների քաղ. վարչութեանը սոյն յունիսի 10-ին ներկայացրած զեկուցագրից, արդէն հասել է ժամանակն անմիջապէս միջոցներ ձեռք առնելու ջրանցքի ջրի մատակարարման մօտալուտ խափանման դէմ։ Քաղաքային վարչութեան մէջ գումարուած մի արտակարգ խորհրդի մէջ բացայայտուեցաւ, որ ջրանցքի խողովակների մէջ տիղմը հաւաքուում է մեծ արագութեամբ, այնպէս որ ջուրն այլևս գրեթէ ամենևին չպիտի կարողանայ անցնել այդ խողովակների միջով։ Ի նկատի ունենալով այդ, որոշուեցաւ առանց յետաձգելու քաղաքային խորհրդից հարկաւոր ծախքերն անելու թոյլտուութիւն ստանալ նոր՝ ժամանակաւոր ջրանցք չինելու համար։ Քաղաքային խորհուրդը համաձայնեց այդ որոշման։ Ժամանակաւոր ջրանցքի և

*) Տես «Նոր-Դար» № 108.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԻՆՉՊԷՍ ԵՒ ԻՆՉՈՒ ՊԻՏԻ ՈՐԲԱՆԱՑՆԻ ՄԱՐԴԸ ՀԱՅ ԿԱՆԱՑԻ ՀԱՄԱՐ

(Նոյեմբ. 19-ի ուղ. թղթակ.)

Ուրախութիւն, մեծ խնդութիւն ամէն տեղ տիրում է հայ ընտանիքների մէջ, երբ նրանց որդիներից մէկը կամ աղջիկներից մէկը ամուսնանում է։ Հարսանիքի օրը ամէն ոք ուրախ է, ամէն ոք ժպտում է, ամէն ոք ցանկանում է նորապսակներին երջանկութիւն, բարեկեցութիւն, երկար կեանք։ Հարսանիքի օրը ամէն ոք մոռանում է իր վշտերը, իր հոգսերը, ամէն ոք ձգտում է ուրախացնել ուրիշներին, ամէն ոք ձգտում է ինքն էլ ուրախանալ։ Հարսանիքի օրը ամէն ոք ուզում է ինքն էլ մասնակցել հարսանեաց խնջոյքին, ամէն ոք ուզում է ինքն էլ ուրախանալ։ Հարսանիքի օրը

№ 11. «Սասունցի Դավիթ» էպոսի հայ ժողովրդի ազգային ոգու արտահայտությունը է, ազգ ու ազգասիրության մասին։ Ուսումնասիրել Սասունցի Դավթի ծագումը, նրա կապը հեթանոսական աստվածների հետ, նրա կերպարի էվոլյուցիան ժողովրդական երևակայության մեջ։ Ինչպես է ստեղծվել էպոսը, ինչ աղբյուրներից է սնվել, ինչ ազդեցություն է ունեցել ժողովրդի կյանքի, սովորությունների, բարքերի, հավատալիքների, լեզվի, երաժշտության, պարերի, խաղերի, ժողովրդական ստեղծագործության այլ ձևերի վրա։ Ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ գրականության զարգացման վրա։ Ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ ժողովրդի ազգային ինքնագիտակցության զարգացման վրա։ Ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի վրա։ Ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ ժողովրդի ազգային ինքնագիտակցության զարգացման վրա։ Ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի վրա։

№ 12. «Սասունցի Դավիթ» էպոսի հայ ժողովրդի ազգային ոգու արտահայտությունը է, ազգ ու ազգասիրության մասին։ Ուսումնասիրել Սասունցի Դավթի ծագումը, նրա կապը հեթանոսական աստվածների հետ, նրա կերպարի էվոլյուցիան ժողովրդական երևակայության մեջ։ Ինչպես է ստեղծվել էպոսը, ինչ աղբյուրներից է սնվել, ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ գրականության զարգացման վրա։ Ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ ժողովրդի ազգային ինքնագիտակցության զարգացման վրա։ Ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի վրա։

№ 13. «Սասունցի Դավիթ» էպոսի հայ ժողովրդի ազգային ոգու արտահայտությունը է, ազգ ու ազգասիրության մասին։ Ուսումնասիրել Սասունցի Դավթի ծագումը, նրա կապը հեթանոսական աստվածների հետ, նրա կերպարի էվոլյուցիան ժողովրդական երևակայության մեջ։ Ինչպես է ստեղծվել էպոսը, ինչ աղբյուրներից է սնվել, ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ գրականության զարգացման վրա։ Ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ ժողովրդի ազգային ինքնագիտակցության զարգացման վրա։ Ինչ ազդեցություն է ունեցել էպոսը հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի վրա։

№№ 21, 82, 61, 62, 63, 65, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100։

№ 26. Ծրագիր հայ ժողովրդական երաժշտության պատմության դասընթացի համար։

№ 32. Գործիքային երաժշտության ծագումը և զարգացումը։ Գործիքների դասակարգումը։ Հին հայկական գործիքներ։ Ժողովրդական գործիքներ։ Գործիքների ձևերը, չափերը, նյութը։ Գործիքների ստեղծման տեխնիկան։ Գործիքների նշանակությունը հայ ժողովրդական երաժշտության մեջ։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական պարերում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական խաղերում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական հանդեսներում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական ծեսերում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական հավատալիքներում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական առասպելներում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական հեքիաթներում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական առակներում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական ասացվածքներում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական ասույթներում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական ասացվածքներում։ Գործիքների դերը հայ ժողովրդական ասույթներում։

№ 31. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը ցանկանում է ասել, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 30. Տեսություն ազգային երաժշտության մասին։ Ազգային երաժշտության էությունը և նրա հիմնական հատկանիշները։ Ազգային երաժշտության զարգացման հիմնական ուղղությունները։ Ազգային երաժշտության դերը ազգային մշակույթի զարգացման մեջ։ Ազգային երաժշտության դերը ազգային ինքնագիտակցության զարգացման մեջ։ Ազգային երաժշտության դերը ազգային ազատագրական պայքարի մեջ։ Ազգային երաժշտության դերը ազգային միասնության ամրապնդման մեջ։ Ազգային երաժշտության դերը ազգային մշակույթների փոխազդեցության մեջ։ Ազգային երաժշտության դերը ազգային մշակույթների փոխադարձ հարստացման մեջ։ Ազգային երաժշտության դերը ազգային մշակույթների փոխադարձ հարստացման մեջ։

№ 29. Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։

№ 28. Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։

№ 27. Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։ Ազգային երաժշտության ուսումնասիրության մեթոդները։

№ 26. Ծրագիր հայ ժողովրդական երաժշտության պատմության դասընթացի համար։

№ 25. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 24. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 23. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 22. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 20. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 19. Կոմիտաս և հայ երաժշտական ֆոլկլորի հետազոտությունը։ Կոմիտասի կյանքն ու գործունեությունը։ Կոմիտասի դերը հայ երաժշտական ֆոլկլորի հետազոտության մեջ։ Կոմիտասի հետազոտությունների նշանակությունը հայ երաժշտության զարգացման համար։ Կոմիտասի հետազոտությունների նշանակությունը հայ ժողովրդի ազգային ինքնագիտակցության զարգացման համար։ Կոմիտասի հետազոտությունների նշանակությունը հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի համար։ Կոմիտասի հետազոտությունների նշանակությունը հայ ժողովրդի ազգային միասնության ամրապնդման համար։ Կոմիտասի հետազոտությունների նշանակությունը հայ ժողովրդի ազգային մշակույթների փոխադարձ հարստացման համար։ Կոմիտասի հետազոտությունների նշանակությունը հայ ժողովրդի ազգային մշակույթների փոխադարձ հարստացման համար։

№ 18. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 17. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 16. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 15. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 14. «Ով ոչ ոք չի սիրում, նա ոչ ոքի չի սիրում»։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը անհրաժեշտ է մարդկանց միջև հարաբերությունների համար։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է միավորել մարդկանց, անկախ նրանց տարբերություններից։ Նա նաև կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց հաղթահարել իրենց վախերը և անհանգստությունները։ Այս ձեռագրի հեղինակը կարծում է, որ սերը կարող է օգնել մարդկանց ապրել ավելի երջանիկ կյանքով։

№ 9. «Տեսություն» հասկացության էությունը և նրա տեսակները։ Տեսության կառուցվածքը։ Տեսության գործառույթները։ Տեսության դերը գիտության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մարդկային գործունեության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը հասարակական կյանքի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մշակույթի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը տեխնիկական առաջընթացի մեջ։ Տեսության դերը կրթության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը դաստիարակության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գեղագիտական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը բարոյական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը կրոնական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը փիլիսոփայական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գիտական զարգացման մեջ։

№ 8. «Տեսություն» հասկացության էությունը և նրա տեսակները։ Տեսության կառուցվածքը։ Տեսության գործառույթները։ Տեսության դերը գիտության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մարդկային գործունեության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը հասարակական կյանքի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մշակույթի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը տեխնիկական առաջընթացի մեջ։ Տեսության դերը կրթության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը դաստիարակության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գեղագիտական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը բարոյական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը կրոնական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը փիլիսոփայական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գիտական զարգացման մեջ։

№ 7. «Տեսություն» հասկացության էությունը և նրա տեսակները։ Տեսության կառուցվածքը։ Տեսության գործառույթները։ Տեսության դերը գիտության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մարդկային գործունեության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը հասարակական կյանքի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մշակույթի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը տեխնիկական առաջընթացի մեջ։ Տեսության դերը կրթության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը դաստիարակության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գեղագիտական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը բարոյական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը կրոնական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը փիլիսոփայական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գիտական զարգացման մեջ։

№ 6. «Տեսություն» հասկացության էությունը և նրա տեսակները։ Տեսության կառուցվածքը։ Տեսության գործառույթները։ Տեսության դերը գիտության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մարդկային գործունեության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը հասարակական կյանքի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մշակույթի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը տեխնիկական առաջընթացի մեջ։ Տեսության դերը կրթության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը դաստիարակության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գեղագիտական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը բարոյական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը կրոնական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը փիլիսոփայական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գիտական զարգացման մեջ։

№ 5. «Տեսություն» հասկացության էությունը և նրա տեսակները։ Տեսության կառուցվածքը։ Տեսության գործառույթները։ Տեսության դերը գիտության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մարդկային գործունեության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը հասարակական կյանքի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մշակույթի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը տեխնիկական առաջընթացի մեջ։ Տեսության դերը կրթության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը դաստիարակության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գեղագիտական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը բարոյական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը կրոնական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը փիլիսոփայական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գիտական զարգացման մեջ։

№ 4. «Տեսություն» հասկացության էությունը և նրա տեսակները։ Տեսության կառուցվածքը։ Տեսության գործառույթները։ Տեսության դերը գիտության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մարդկային գործունեության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը հասարակական կյանքի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մշակույթի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը տեխնիկական առաջընթացի մեջ։ Տեսության դերը կրթության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը դաստիարակության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գեղագիտական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը բարոյական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը կրոնական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը փիլիսոփայական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գիտական զարգացման մեջ։

№ 3. «Տեսություն» հասկացության էությունը և նրա տեսակները։ Տեսության կառուցվածքը։ Տեսության գործառույթները։ Տեսության դերը գիտության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մարդկային գործունեության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը հասարակական կյանքի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մշակույթի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը տեխնիկական առաջընթացի մեջ։ Տեսության դերը կրթության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը դաստիարակության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գեղագիտական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը բարոյական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը կրոնական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը փիլիսոփայական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գիտական զարգացման մեջ։

№ 2. «Տեսություն» հասկացության էությունը և նրա տեսակները։ Տեսության կառուցվածքը։ Տեսության գործառույթները։ Տեսության դերը գիտության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մարդկային գործունեության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը հասարակական կյանքի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը մշակույթի զարգացման մեջ։ Տեսության դերը տեխնիկական առաջընթացի մեջ։ Տեսության դերը կրթության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը դաստիարակության զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գեղագիտական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը բարոյական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը կրոնական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը փիլիսոփայական զարգացման մեջ։ Տեսության դերը գիտական զարգացման մեջ։

№ 1. ՍՈԼՈՆ, 12 դարերով։

Գաղտնի ժառանգ, որ տալով կյանք, չտալ կերակուր իր զավակներին։

(«Նոր-Վար»-ի թղթակցից)

ԺԱՂՂԱԿԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ինչպես ասում են, ամեն մարդ իր ճակատագրի տերն է։ Ինչպես ասում են, ամեն մարդ իր ճակատագրի տերն է։ Ինչպես ասում են, ամեն մարդ իր ճակատագրի տերն է։

Դէսդրէյէ։ Բալեաւէլ։ Շղթաների միջոցով, պարտք մնացած հարկերը գինուորներով առնելու միջոցով։

Կոշէ։ Լաւ, խոպի զդուելի դունչ։

Դէսդրէյէ։ Այդ ինչ էք ասում։

Կոշէ։ Այո, ձեզ։

Դէսդրէյէ։ Շատ լաւ. մօտ եկէք, և երկու փառաւոր ապտակ կուտէք։

Կազալէն վազում է դէպի ծայրայեղ ձախակողմեանների աթոռները, և մի ակնթարթում ամենքն էլ ի մի են խառնւում ու սկսւում է մուշտակը։ Կրիսպիի կողմնակից Լաւրենցոնան բռնում է Դէսդրէյիսի բկից և մի այնպիսի բռունցք է հասցնում նրա գլխին, որ նա վայր է ընկնում։ Դէսդրէյիսին օգնութեան է հասնում լոմբարդացի Մուասին—մի մարդ, որ ահագին այժ ունի, ի զուր չէ եղել, որ կնքելիս նրա անունը դրել են Հերքիւլէս). նա բռնում է Լաւրենցոնային, բարձրացնում է օդի մէջ և ձախակողմեան անցքի աստիճաններից ցած է չպրտում։ Արմատական Լենգելը ապտակներ է, որ թրխկացնում է Կրիսպիի կողմնակից դրաֆ Լելիի թշերին, և ծեծն ընդհանուր բնաւորութիւն է առնում։ Կրիսպիի կուսակիցներից մի քանիսը հետամուտ են լինում դժբաղդ Դէսդրէյիսին և կրկին սկսում են նրան թակել։ Ձեռքին զէնք չունենալով, մի քանի պատգամաւորներ առնում են յատակի վրայ փռուած գորգերն ամբացնող երկաթի ձողերն ու—տուր թէ կրտաս սրան-նրան։ Նիստը դադարեցրած է. հրամայուած է, որ ամենքն հեռանան, բայց տուր ու դմփոցը չդադարում է, և միայն երեք քառորդ ժամից յետոյ աջողւում է մի կերպ վերջ տալ այդ վերին աստիճանի ռազմ տեսարանին։

Նիստը չարունակւում է։

Վիլլ-Նէոէֆը (դոգդոջիւն ձայնով)։ Ամենաքստմնելի կերպով արատաւորուած է օրէնսդիր ժողովի վեհութիւնը։ Այստեղ, ուր պիտի քննուի ընդհանուր բարօրութեանն ուղղուած օրէնքներ, յաղթանակեց կոպիտ ոյժը, խեղդելով խօսքի ազատութիւնը։ Որպէսզի այսպիսի քամնելի տեսարանները չկրկնուին, ես կարող եմ միջոցներ ձեռք առնել, իսկ այժմ քաւէարկել գահակալ ճառի պատասխանն առանց այլևս հանճառելու։

Նախագահի առաջարկն ընդունւում է բոլոր ձայների մեծամասնութեամբ, բացի բոլոր սոցիալիստներից և երեք հասարակապետականներից։

—

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

Կ. Պոլսից «Ինչպէսի գործ.»-ը յունիսի 15-ից (27-ից) հեռագրում է.

«Ինչպէս լսւում է, մեծ վեզիրը մտադիր է հրաժարական տալ, որովհետև վճռակամ դիմադրութեան է հանդիպում իր առաջարկների վերաբերմամբ. այսպէս չընդունուեցան նրա առաջարկները մի քանի մինիստրներին փոխելու և վարչական ռեֆորմներ մացնելու մասին, որ նա արել էր նախ մեծ վեզիրութեան պաշտօնը ստանձնելիս և յետոյ մօտիկ ներկայացած մի յիշատակագրի մէջ։ Բայց հաւանական չէ, որ իրերի ներկայ դրութեան ժամանակ նրա հրաժարականն ընդունուի։

—

«Բալկանեան գործ.»-ը հաղորդում է, թէ բուլղարական զինուորական մինիստրութիւնը հեռագրով տեղեկութիւն է ստացել, որ յունիսի 11-ին (23-ին) թուրքաց սահմանապահ զօրախումբն անցել է սահմանը Տամրուչի մօտ, Ֆիլիպպոլից դէպի հարաւ. թուրքերն առաջարկել են, որ բուլղարացիները հեռանան, բայց սրանք հրաժարուել են նրանց հրամանը կատարել. այն ժամանակ թուրք զինուորները կռուի տեղ են պատրաստել բուլղարական զօրախմբի դէմ։ Վերջինիս հրամանատարը այդ մասին հեռագրել է Ֆիլիպպոպոլ, խընդրելով, որ օժանդակիչ զօրք ղրկեն։

—

Կիւստենդիլից խփուած մի պաշտօնական հեռագիր հաստատում է, որ Մակեդոնիայի ապստամբների և թուրք զօրքերի միջև յունիսի 9-ին կռիւ է տեղի ունեցել Թուրքաց հողի վրայ Էգրի-Պալանկայի մօտ. Թուրքաց զօրքերը վրայ են տուել 25 հոգուց բաղկացած ապստամբների վրայ, որոնց բոլորովին ջարդում են. գերի են առնուած 8 և սպանուած են 3 հոգի։ Գերի բռնուածները չղթայուած ճանապարհուած են Պալանկա, ուր ղրկուած են և սպանուածների գլուխները։ Ապստամբների մի ուրիշ խումբ, 30 հոգուց բաղկացած, հեռանալով լեռները, պահպաններ է կանգնեցրել, բայց սրանք էլ գերի են բռնուել և մատնել են իրենց ընկերներին։ Յունիսի 10-ին վերջիններիս չջնջատել են թրքական զօրքերը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-ԻՆ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ։

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 19 յունիս. —«Նովոսթին» լսել է, որ մաքսային տուրքերի դեպարտամենտին կից կազմուած մի առանձին յանձնաժողով խնդիր է մշակում մաքսային կարգերը դիւրացնելու և թեթևացնելու մասին։

«Նով. Վր.»-ի ասելով, պետական կալուածների և երկրագործութեան մինիստրութեան գիտական մասնաժողովի անդամ Ա. Վ. Դոբրոնիչկին համառուսական արդիւնաբերական ցուցահանդէսի ընդհանուր կոմիսարի օգնական է նշանակուում։

ՊԱՐԻԶ.—Սոցիալիստ Ժորեսը պատգամաւորների ժողովում հարցմունք է անում կառավարութեան՝ սոցիալիստներին հակառակ քաղաքականութեան մասին։ Ճառախօսը մինիստրութեանը դատափետում է այն բանի համար, որ նա աշխատում է սենատում ընդունել տալ մի օրինագիծ, որ բանուորներին զրկում է գործադուլ յայտարարելու իրաւունքից։ Ի վերջոյ Ժորեսը պահանջում է սոցիալիստական բնաւորութիւն ունեցող մի քանի ռեֆորմներ։ Ռիբոն ի նկատի է կացուցանում, որ սոցիալիստները չեն առաջարկել և չեն իրագործել ոչ մի գործնական ռեֆորմ։ Այդպիսի ռեֆորմներ քննելուց նա չի հրաժարուում։ Կառավարութիւնը չարունակ ծառայել է երկրին, պահպանելով կարգը և բռնութիւնների չդիմելով։ Նա չի ցանկանում, որ բանուորական ընկերութիւնները քաղաքական տեսութեան սերմնացանները դառնան։ (Հաւանութեան նշաններ)։ Հերթական գործերին անցնելու մասին հասարակ բանաձևը, որին Ռիբոն հաւանութիւն չտուաւ, մերժուեցաւ 354 ձայնով ընդդէմ 148-ի։ Պատգամաւորների ժողովն այնուհետև 332 ձայնով ընդդէմ 83-ի ընդունեց Ռիբոյի հաւանութիւնը գտած բանաձևը, որով վստահութիւն է արտայայտւում կառավարութեանն այն բանի համար, որ նա, դիմադրելով սոցիալիստական թէօրլ.աններին, կը մացնէ ռամկավարական ռեֆորմներ, յենուելով ամբողջ Ֆրանսիական հասարակապետականների միացմանը։

Այսօր երկրագործութեան մինիստր Դադոյի և պատգամաւոր Միլլմանի միջև մենամարտ եղաւ։ Վերջինս թեթև վէրք ստացաւ ձեռքի վրայ։

ԼՈՆԴՈՆ.—Վախճանուեցաւ յայտնի մարդասէր Գուջլին։

ՎԻԵՆՆԱ, 19 յունիս.— «Politische Correspondenz»-ին Կ. Պոլսից հաղորդում են, որ Բ. Դուռը կիսապաշտօնական կերպով ցանկութիւն է յայտնել պետութիւններին ընդունելու ըստ էութեան ռուս-ֆրանս-բրիտանական ծրագիրը Հայաստանի համար։ Բ. Դրբան միակ առարկութիւնը վերաբերում է բարձրագոյն կոմիսար նշանակելուն, այսինքն Բ. Դուռը չի ցանկանում պետութիւններին թողնել կոմիսարին իր պաշտօնում հաստատելու իրաւունքը։

ՍՈՖԻԱ.—Բուլղարական կառավարութիւնը դիմել է Բ. Դրանը մի յայտագրով, որով բացատրութիւններ է պահանջում այն հրամանի մասին, որ արուած է Ադրիանոպոլսի զօրաբանակի հրամանատարին սահմանում ըստ իր հայեցողութեան միջոցներ ձեռք առնելու համար։ Միևնոյն ժամանակ բուլղարական կառավարութիւնը յայտարարում է, որ սահմանի ապահովութեանը վերահսկելու համար իր վրայ դրուած պարտքը հրամայում է իրեն ներկայ հանգամանքներին համապատասխան միջոցներ ձեռք առնելու։

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԱՊՍԻՒԼՆԵՐ
ՏԻԿՕՆԻ ԿԷՊՍԻՒԼ ԵԻ ԸՆԿ.
(Capsules au Matico)
Պարբկի դեղագործների.—Թոյլատրուած է Ռուսիայում։

Սոյն կապսիւլները պատրաստուած են Մատիկօի և Կօպայ Բալզամի էսէնցիայից։ Նրանք պատուած լինելով մածուցէ կեղևով ոչ մի վատ համ կամ հոտ չեն ունենում։
Գտնուում Ռուսիայի գլխ. դեղատներում։
(M.) 18—12

ԴԷՄՔԸ ԵՒ ԿԱՇԻՆ ՓԱՓԿԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

(M.) 24—17

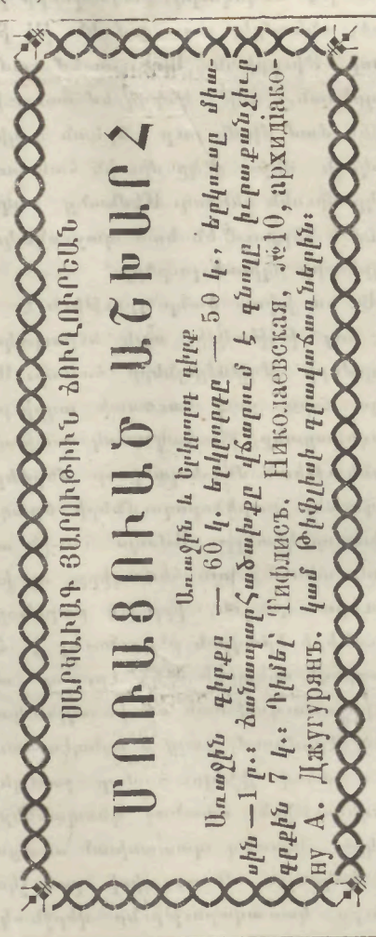

BATEAUX a VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET CIE

ՆԱՒԱՓՆԱՅՈՒԹԻԻՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

„Ն. ՊԱՔԷ ԵԻ ԸՆԿ.

Կանոնաւոր և ուղիղ երթեւեկութիւն ՄԱՐՍԷՑԼԻՑ ԲԱԹՈՒՄ և ԲԱԹՈՒՄԻՑ ՄԱՐՍԷՑԼ երկու չաբաթը մի անգամ։

Բաթումից Մարսէյլ գնալիս մտնում է Տրապիզոն, Սամսոն և Պոլիս քաղաքները։

Բաթումից դուրս է գալիս չորեքշաբթի, յունիսի 28-ին (յուլիսի 10-ին) «Սիրկասի, չոգենաւը, նաւապետ՝ «Բօչէր»։
Բաթումից Պարիզ հաղորդակցութեան տոմսակները տալիս են ուղիղ ճանապարհորդութեան վերադարձով տեղեկութիւնները ստանալու համար դիմել
Բաթումում—պ. Վ. ԻԿՍՏՈՐ ԴԱՐՆՈՒՈՅԻՆ, Նաբերեժնայա։
Թիֆլիսում պ. ԲԱՐԵԿԱՆԴԱՆԵԱՆԻՆ, Սիոնի փողոց, քարվանս. Դէպոյ պ.
Բագուում—պ. Սամուէլ Դիլդարեանին, Կալիբեակինսկայա հրապարակ։
Նովոռոսիյսկում—պ. ԼՈՒԻ ՈՒՆՈՅԻՆ։
(316) 20—11

ՕԺԻՏԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՂՋԿԵՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՈՆ Է 22,500,000 ԲՈՒԲԼԻ

Ընկերութեան տոկոսաբեր թղթերը պահւում են պետակ. բանկում։

Ծնողներին, խնամատարներին և առհասարակ այն անձանց, որոնք ցանկանում են ապահովացնել աղջկանց տալագան, «Ռոսիա» ընկերութիւնը առաջարկում է օժիտի (բաժինքի) ապահովագրութիւնը.

Օրինակ, եթէ ցանկանում են երկու ամեայ աղջկայ համար ապահովացնել 5000 բուբլի օժիտ, այնպէս որ, 18 տարեկան ժամանակին ստանան այդ գումարը, (այսինքն 16 տարուց յետոյ), այն ժամանակ այդ տեսակ ապահովագրութեան համար ապահովագրողը «Ռոսիա» ընկերութեանը պիտի վճարի ամեն 3 ամսից յետոյ 52 բուբլի, (ուրեմն ամբողջ տարուայ ընթացքում 208 բուբլի.)

Սոյնանման ապահովագրութիւններ կարելի է կայացնել նաև այն պայմանով, որ ապահովագրողին անմիջապէս վերադարձուին բոլոր իւր վճարած տուրքերը (պրէմիաները,) եթէ միայն ապահովագրուած երեխան վախճանուի պայմանաւորեալ ժամանակից առաջ։

Առ 1-ն յունուարի 1893 թ. «Ռոսիա» ընկերութիւնը 10.811 աղջկանց համար ապահովագրած ունի բաժինք 24.665.300 բուբլու գումարի։

Տղայ երեխաների համար ևս կարելի է ապահովացնել գրամագրւթիւն նոյն կերպով, ինչպէս աղջկանց, և այդ գրամագլուխը կըստացուի իբրև թոշակ (պէնսիա) կրթութիւնը չարունակելու համար, եթէ միայն ապահովագրած երեխան կապրի մինչ պայմանաւորեալ ժամանակամիջոցը։

Ապահովագրութեան մասին յարաբերութիւնները ընդունւում և ամեն տեսակ տեղեկութիւններ հաղորդւում են Պետերբուրգում (Большая Морская, սեպհական տուն, № 37)։ Կովկասեան չրջանի համար՝ ընկերութեան վարչութեան մէջ՝
ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ, Սերպիևսկայա փ., ս. № 6. երկրորդ յարկում և բոլոր գործակալութիւններում կայսրութեան բոլոր քաղաքներում։

(334) 50—30.

ՆԵՐԿԱՅ 1895 Թ. ՍԿՍԱԾ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵԼՈՒ Է ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

ԿԻՍԱՄԵԱՑ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴԻ ՀԱՆԴԷՍ

ՆՊԱՏԱԿ

ա. Հաւաքել և մշակել հայ ազդագրութեան վերաբերեալ նիւթեր.

բ. Ծանօթացնել ընթերցողներին ընդհանուր ազդագրութեան և առաջնորդել նիւթեր հաւաքելու։

ԾՐԱԳԻՐ

ա. Տեղագրութիւն Հայաստանի և հայ գաղութների.

բ. Պատմական և մատենագրական յօդուածներ հայոց և նրանց հետ չփոխ ազգերի մասին։ *)

գ. Վիճակագրութիւն հայոց և համեմատութիւններ։

դ. Մարդաբանական հետազօտութիւններ և համեմատութիւններ։

ե. Հնախօսութիւն Հայաստանի և համեմատութիւններ։

զ. Ազգագրութիւն և ցեղագրութիւն։

է. Հայոց բանաւոր գրականութիւն. (ժողովրդական ձայնագրուած երգեր.) ա. նիւթ. բ. ուսումնասիրութիւն։

ը. Հայ գաւառաբարբառների ուսումնասիրութիւն. բառ և ոճ։

թ. Ազգային իրաւաբանական սովորութիւններ։

ժ. Դրախօսութիւն ա. Հայերէն և օտար լեզուներով հայ ազդագրութեան և բ. ընդհանուր ազդագրութեան վերաբերեալ գրքերի և յօդուածների։

ժբ. Այլևայլք։

ժգ. Յայտարարութիւններ։

Ներկայ 1895 թ. հրատարակուելու է միայն մի գիրք, մեծադիր տառով 400 երեսից բաղկացած։

Բաժանորդագինն է 5 ֆրանկ կամ 2 բուբլի կանխիկ։

Դիմել. Rédaction da la Revue «Azgagrakan thérth. Tiflis (Caucase). կամ Въ Редакцію журнала «Азгаграканъ тертъ.» Тифлисъ.

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ԵՐ. ԼԱԼԱԶԵԱՆ

*) Ծանօթ.—Այս և վերոյիշեալ մասն ազդագրութեան վերաբերեալ ծրագրով և ծաւալով։

Ասելիք, բոլորին պարզելու համար, որ «Ազգագրական թերթը» իւր կոչման համեմատ բոլորովին հեռու է մնալու քաղաքական և կուսակցական հարցերից։

3—2

Тифлисъ Дозв. Цензурою 19-го Іюня 1895 г. Տպարան Ա. Մելիք-Շահնազարեանցի։ Типогр. А. О. Меликъ-Шахназаріанца Воронц. Набережн. Церковный домъ